

KONKURENTSIAMET

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud:

Kehtiv kuni:

Alus:

Teabevaldaja: Konkurentsiamet

OTSUS

09.12.2025 nr 9-3/2025-023

**AS Saku Maja ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika
kooskõlastamine**

Aktsiaselts Saku Maja taotlusel Konkurentsiamet hindas kooskõlastamiseks esitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika (metoodika) vastavust ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (ÜVVKS) § 20 kuni § 23 kehtestatud nõuetega ning otsustab metoodika täies ulatuses

kooskõlastada.

Vee-ettevõtja peab avalikustama kooskõlastatud liitumistasu arvutamise metoodika oma veebilehel (ÜVVKS § 21 lg 4).

Otsusega mittenõustumisel on 30 päeva jooksul alates otsuse teatavaks tegemisest õigus esitada vaie otsuse või selle osa tühistamiseks Konkurentsiametile või kaebus Tallinna Halduskohtule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

Lisa: AS Saku Maja ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika“ kolmel leheküljel

Otsuse tegemise asjaolud

1. Haldusmenetluse alustamine

Vee-ettevõtjal, välja arvatud ÜVVKS §-s 28 sätestatud isikul, on õigus võtta tarbimiskoha omanikult ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga (ÜVK) liitumise eest põhjendatud liitumistasu, arvestades ÜVVKS-is sätestatud (ÜVVKS § 20 lg 1).

Liitumistasu suuruse arvutab vee-ettevõtja, arvestades ÜVVKS § 21 alusel koostatud liitumistasu arvutamise metoodikat (ÜVVKS § 20 lg 2).

Vee-ettevõtja koostab metoodika kooskõlas ÜVVKS § 21 lg-s 2 – 4 ning ÜVVKS §-des 22 ja 23 sätestatuga (ÜVVKS § 21 lg 1).

Aktsiaselts Saku Maja (edaspidi ka Saku Maja) on Saku Vallavolikogu 15.06.2017 otsusega nr 32 määratud vee-ettevõtjaks Saku vallas kuni 30.06.2027. Saku Maja tegevuspiirkonnaks ÜVK teenuse osutamisel on:

- Saku reoveekogumisala Saku alevik, Juuliku küla, Üksnurme küla ja Tammemäe küla;
- Männiku reoveekogumisala Männiku küla;
- Tănassilma tehnoпарк ja Tănassilma küla;
- Keila jõe reoveekogumisala Kurtņa küla, Kiisa alevik, Roobuka küla, Metsanurme küla, Kasemetsa küla ja Üksnurme küla;
- Saustinõmme reoveekogumisala Nõmme tee, Risti tee ja Õie tee piirkond.

Saku Maja tegevuspiirkonnaks ühisveevärgi teenuse osutamisel on:

- Jälgimäe 1 ja Jälgimäe 2 piirkonna Jälgimäe küla;
- Kajamaa-Tõdva reoveekogumisala Tõdva ja Kajamaa küla;
- Lokuti reoveekogumisalal Lokuti küla;
- Roobuka küla Metsanurga tee piirkond.

Saku Maja soovib kõigis oma tegevuspiirkondades kasutada sama metoodikat. ÜVVKS § 21 lg 3 tulenevalt esitas ettevõtja metoodika kooskõlastamiseks Konkurentsiametile.

Konkurentsiamet võtab Saku Maja metoodika põhjendatuse hindamisel aluseks ÜVVKS-s kajastatu.

2. Menetlusosaline

Aktsiaselts Saku Maja (registrikood 10344321, aadress Harju maakond, Saku vald, Saku alevik, Tehnika tn 10, 75501) põhitegevusalaks on Äriregistri andmetel kanalisatsioon ja heitveekäitlus. Suurema osakaaluga lisategevusaladeks on auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine; veekogumine, -tõõtlus ja -varustus ning elektrienergia ülekanne.

3. Menetluse käik

15.07.2025 registreeriti Konkurentsiametis Saku Maja taotlus metoodika kooskõlastamiseks.

29.07.2025 saatis Konkurentsiamet Saku Majale e-kirja, millega soovis saada metoodikat Word-i vormingus, et oleks lihtsam korrigeerimise ettepanekuid esitada

29.09.2025 esitas Saku Maja metoodika teksti Word-i vormingus.

09.10.2025 saatis Konkurentsiamet Saku Majale ettepanekud metoodika korrigeerimiseks.

21.10.2025 toimus Saku Maja ja Konkurentsiameti esindajate kohtumine metoodika muudatuste arutamiseks.

29.10.2025 saatis Konkurentsiamet kohtumisel arutatu alusel metoodika muudatusettepanekud.

07.11.2025 esitas Saku Maja kooskõlastamiseks korrigeeritud ja allkirjastatud metoodika.

Saku Maja kooskõlastamiseks esitatud metoodika koosneb järgmistest osadest:

1. Sissejuhatus
2. Mõisted
3. Liitumistasu arvutamise põhimõtted
4. Liitumistasu tagastamise alused

Järgnevas annab Konkurentsiamet hinnangu kõikides metoodika osades kajastatule.

4. Metoodika osa „1. Sissejuhatus“

Otsuse selles osas annab Konkurentsiamet hinnangu metoodika osale „1. Sissejuhatus“.

Metoodika 1. osa esimene lõik „Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika (metoodika) on mõeldud rakendamiseks kõikides tegevuspiirkondades, kus AS Saku Maja on määratud kohaliku omavalitsuse volikogu poolt vee-ettevõtjaks.“

Konkurentsiameti seisukoht: Liitumistasu on õigus võtta vaid kohaliku omavalitsuse üksuse poolt määratud vee-ettevõtjal (ÜVVKS § 20 lg 1). Seega on põhjendatud, kui vee-ettevõtja osundab, et metoodika on mõeldud rakendamiseks vaid nendes tegevuspiirkondades, kus ta on vee-ettevõtjaks määratud.

Metoodika 1. osa teisest kuni viienda lõigus on ettevõtja teinud väljavõtte ÜVVKS-i sätetest, mis reguleerivad ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitumist järgnevalt:

„Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (ÜVVKS) § 20-s on sätestatud alljärgnevad liitumise tasu võtmise alused:

lg 1 Vee-ettevõtjal, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 28 sätestatud isikul, on õigus võtta tarbimiskoha omanikult ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eest põhjendatud liitumistasu, arvestades käesolevas seaduses sätestatud.

lg 2 Liitumistasu suuruse arvutab vee-ettevõtja, arvestades käesoleva seaduse § 21 alusel koostatud liitumistasu arvutamise metoodikat.

lg 3 Liitumistasuga tagatakse:

1) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine;

2) tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumispunktis.

ÜVVKS § 21-s on sätestatud liitumise tasu arvutamise metoodika nõuded:

- lg 1 Vee-ettevõtja koostab liitumistasu arvutamise metoodika kooskõlas käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 ning käesoleva seaduse §-des 22 ja 23 sätestatuga.
- lg 2 Liitumistasu arvutamise metoodika sisaldab vähemalt liitumistasu arvutamise valemit koos selgitustega ning liitumistasu tagastamise aluseid ja ulatust.
- lg 3 Vee-ettevõtja kooskõlastab liitumistasu arvutamise metoodika Konkurentsiametiga (edaspidi KA).
- lg 4 Vee-ettevõtja avalikustab liitumistasu arvutamise metoodika pärast kooskõlastamist oma veebilehel.

ÜVVKs § 22-s on sätestatud liitumise tasu arvutamise põhimõtted:

- lg 1 Vee-ettevõtja võib võtta liitumistasu vaid nende kulutuste ulatuses, mis on vajalikud tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitmiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga.
- lg 2 Tagastamatu abi korras ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni väljaehitamiseks tehtud kulutused arvatakse liitumistasust maha.
- lg 3 Kui ühisveevärki ja -kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanalisatsiooni, arendatakse huvitatud isiku ettepaneku alusel väljaspool ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava ning kokkuleppel vee-ettevõtjaga ja ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanikuga, katab arendamise ning ühendamise kulutused täies ulatuses huvitatud isik.
- lg 4 Tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamise eest ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ei saa vee-ettevõtja korduvat liitumistasu nõuda, kui liitumispunkti asukoht või tehniline lahendus muutub ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise tõttu või piirkonda hakkab teenindama uus vee-ettevõtja või muutub ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanik.
- lg 5 Tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ümberehitamise või tarbimiskoha omaniku või valdaja vahetumise korral ei võeta liitumistasu, kui liitumistingimuste muutmine ei põhjusta vee-ettevõtjale kulutusi. Kulutuste tekkimise korral võib liitumistasu võtta vaid tegelike kulutuste ulatuses.
- lg 6 Vee-ettevõtjal on õigus nõuda tarbijalt liitumistasu, kui tarbimiskoha veevärgi või kanalisatsiooni liitumistingimusi muudetakse tarbija algatusel või tarbija tegevuse muutumise tõttu ning ühisveevärgis ja -kanalisatsioonis on seetõttu vaja teha ümberehitustöid, millega kaasnevad vee-ettevõtjale kulutused. Selliste ehitustööde hulka kuulub ka liitumispunkti likvideerimine.
- lg 7 Kui käesoleva seaduse § 35 lõikes 1 nimetatud teenusleping on lõppenud § 42 lõike 6 alusel ning tarbimiskoha omanik soovib ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust taastada ja vee-ettevõtjale kaasnevad sellega kulutused, on vee-ettevõtjal õigus nõuda tarbimiskoha omanikult tehtud kulutuste ulatuses liitumistasu.

ÜVVKs § 23-s on sätestatud liitumise tasu tagastamise alused:

- lg 1 Kui ühisveevärk või -kanalisatsioon on ehitatud üksnes liituja jaoks, kes on liitumistasuga tasunud liitumiseks tehtud kulutused täies ulatuses, kuna vee-ettevõtjal ei olnud piirkonnas teada teisi liitujaid, ning olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitub seitsme aasta jooksul pärast liitumistasu tasumist uusi liitujaid, tagastab vee-ettevõtja kolme kuu jooksul pärast iga uue liitumislepingu sõlmimist ja vastava liitumistasu või iga-aastase osamakse tasumist varem liitumistasu tasunud isikule proportsionaalse osa tasunud liitumistasust.

lg 2 Tagastatava liitumistasu osa arvutamisel lähtutakse liitumiseks tehtud kulutustest ja liitumistasu arvutamise metoodikast ning võetakse arvesse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni põhivara akumulieeritud kulum. “

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks metoodika 1. osa teises kuni viiendas lõigus liitumistasude arvutamist puudutavate ÜVVKS-i sätete väljatoomist, kuna see vastab kehtivale seadusandlusele ja annab tarbijale ülevaate liitumistasusid puudutavast seaduse regulatsioonist.

Metoodika 1. osa kuues lõik „Vee-ettevõtja lähtub optimaalseimast, kuid perspektiivselt süsteemi laiendamist arvestavast, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni süsteemi konfiguratsioonist ja heast inseneritavast eelistades võimaluse korral keskkonnasäästlikke lahendusi. Samuti lähtub vee-ettevõtja süsteemi konfiguratsiooni puhul kehtivates kohaliku omavalitsuse arengukavades arvestatud tehniliste lahenduste ja tarbimise mahtudega ning toimepidevuse tagamisega seotud nõuetega. Kui piirkonna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamisel on vajadus kasutada seadmeid, materjale, tehnoloogiad, , programme, süsteeme jne, mis ühtiksid/ühilduksid olemasolevatega, siis sellele viidatakse pakkumiste võtmisel. Tarbimiskoha liitumiseks vajalike tööde teostamisel peab vee-ettevõtja kasutama rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt, tagades erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte. Vee-ettevõtja järgib ühetaoliste tarbimiskohtade puhul võrdse kohtlemise põhimõtet, pidades silmas, et isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. “

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks metoodika 1. osa kuuendas lõigus kajastatud, kuna see annab kindluse, et vee-ettevõtja tegutseb ÜVK rajamisel vastutustundlikult nii tehnilistes kui keskkonnaga seotud küsimustes ja lähtub seejuures kohaliku omavalitsuse arengukavades sätestatust.

Liitumiseks vajalike tööde teostamisel lähtub ettevõtja põhimõttest, mis langeb kokku riigihangete seaduse § 3 toodud põhimõtetega. See säte tagab, et isegi kui tarbimiskoha liitmiseks teostatavate tööde/investeeringute osas ei ole välja kuulutatud riigihanget, on tarbijatele tagatud riigihangete seadusega sätestatu, s.t tööd/investeeringud on teostatud õiglastel ja läbipaistvatel alustel.

Lisaks järgib ettevõtja Eesti Vabariigi põhiseaduse § 12 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet, millest lähtuvalt tuleb ühesuguseid tarbimiskohtasid ÜVVKS-s sätestatu suhtes kohelda ühtemoodi. Võrdse kohtlemise põhimõte on sätestatud ka ÜVVKS § 1 lg 2, kus see on nõutud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna kohta, kuid põhimõte on laiendatav ka liitumistasule.

5. Metoodika osa “2. Mõisted”

Otsuse selles osas annab Konkurentsiamet hinnangu metoodikas esitatud mõistetele.

- 5.1. Metoodika punkt 2.1 „Ühisveevärk ja –kanalisatsioon (ÜVK) – ehitiste ja seadmete süsteem, mille kaudu varustatakse tarbijaid joogiveega ja juhitakse ära ning puhastatakse reo- ja sademevett ning mille projekteeritud jõudlus on vähemalt kümme kuupmeetrit ööpäevas ja mis teenindab vähemalt 50 inimest. ÜVK-na käsitatakse ka ehitiste ja seadmete süsteemi, mille projekteeritud jõudlus on alla kümne kuupmeetri ööpäevas või mis teenindab alla 50 inimese ja mille kohaliku omavalitsuse üksus on ÜVK kavaga määranud ühisveevärgiks ja -kanalisatsiooniks. ÜVK-na käsitatakse ühisveevärki või ühiskanalisatsiooni eraldi või mõlemat koos. ÜVK-na ei käsitata tööstus- ja tootmisettevõtte enda tarbeks rajatud ehitiste ja seadmete süsteeme

tootmise vajadusteks või ettevõtte joogiveega varustamiseks või reo- või sademevee kogumiseks või puhastamiseks.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab metoodika punkti 2.1 põhjendatuks, kuna mõiste „ühisveevärk ja -kanalisatsioon (ÜVK)“ on metoodikas läbivalt kasutusel ning kasutatud sõnastus vastab ÜVVKS § 3 sõnastusele.

5.2. Metoodika punkt 2.2 „*Vee-ettevõtja – eraõiguslik juriidiline isik, kelle on kohaliku omavalitsuse üksus määranud ÜVK teenuse osutajaks.*“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab metoodika punkti 2.2 põhjendatuks, kuna mõiste „vee-ettevõtja“ on metoodikas läbivalt kasutusel ning kasutatud sõnastus vastab ÜVVKS § 6 lg 1 sõnastusele.

5.3. Metoodika punkt 2.3 „*Tarbimiskoht – kinnisasi, mille veevärk ja kanalisatsioon ühendatakse ÜVK-ga tarbija veega varustamiseks ühisveevärgist või reo- või sademevee ärajuhtimiseks ühiskanalisatsiooni.*“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab metoodika punkti 2.3 põhjendatuks, kuna mõiste „tarbimiskoht“ on metoodikas läbivalt kasutusel ning kasutatud sõnastus põhineb ÜVVKS-i §-l 8.

5.4. Metoodika punkt 2.4 „*Tarbimiskoha omanik – isik, kes soovib liita tarbimiskoha veevärki ja/või kanalisatsiooni ÜVK-ga või muuta olemasolevat liitumistasu arvestusalust (liitumistingimustes ja/või liitumislepingus sätestatud maksimaalset vooluhulka). Varem on kasutusel olnud mõiste Liituja.*“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab metoodika punkti 2.4 põhjendatuks, kuna mõiste „tarbimiskoha omanik“ on metoodikas läbivalt kasutusel ning mõiste sõnastus tugineb ÜVVKS-ile.

5.5. Metoodika punkt 2.5 „*Liitumistasu – ÜVVKS § 20 alustel tarbimiskoha omaniku poolt makstav tasu ÜVK-ga liitumiseks või liitumistasu arvestusaluse muutmiseks, mis koosneb ühendustasust ja arendamistasust.*“

Konkurentsiameti seisukoht: Vee-ettevõtjal, välja arvatud ÜVVKS §-s 28 sätestatud isikul, on õigus võtta tarbimiskoha omanikult ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eest põhjendatud liitumistasu, arvestades ÜVVKS-is sätestatud (ÜVVKS § 20 lg 1).

Liitumistasuga tagatakse: 1) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine ning 2) tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumispunktis (ÜVVKS § 20 lg 3).

Mõiste „Liitumistasu“ definitsioon on vastavuses ÜVVKS §-ga 20. Seega peab Konkurentsiamet seda definitsiooni põhjendatuks.

5.6. Metoodika punkt 2.6 „*Ühendustasu – liitumistasu osa, millega tagatakse tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ÜVK-ga liitumispunktis. Ühendustasu on seotud konkreetse tarbimiskohaga, st tagab üksnes liidetava tarbimiskoha, mitte piirkonna ühendamise ÜVK-ga.*“

Konkurentsiameti seisukoht: Liitumistasuga tagatakse tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ÜVK-ga liitumispunktis (ÜVVKS § 20 lg 3 p 2). Põhjendatud on ka täpsustamine, et see liitumistasu osa on seotud ainult konkreetse tarbimiskoha ÜVK-ga

liitmisega. ÜVVKS § 20 lg 3 p 2 alusel peab Konkurentsiamet põhjendatuks mõiste „Ühendustasu“ sõnastust.

- 5.7. Metoodika punkt 2.7 *„Peatorustik – torustik koos selle juurde kuuluva armatuuri ja muude torustiku toimimiseks vajalike osadega, mille kaudu tagatakse rohkem kui ühe tarbimiskoha ÜVK-ga liitmine.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Mõiste „Peatorustik“ defineerimine on põhjendatud, kuna see võimaldab paremini mõista metoodika punktis 2.8 kajastatud. Lisaks selgitab see mõiste, et peatorustikule tehtavaid kulutusi ei ole põhjendatud kajastada ühendustasu all, sest tegemist ei ole ainult ühe konkreetse tarbimiskoha liitmise tarbeks rajatud torustikuga.

- 5.8. Metoodika punkt 2.8 *„Ühendustorustik – torustiku haru peatorustikust kuni liitumispunktini, koos selle juurde kuuluva armatuuri ja muude torustiku toimimiseks vajalike osadega.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet loeb mõiste „Ühendustorustik“ definitsiooni põhjendatuks, kuna see võimaldab paremini mõista ÜVVKS § 20 lg 3 p 2 kajastatud. Ühendustorustik mõiste määratleb ühemõtteliselt, et see on toru, mis jääb liitumispunkti ning metoodika punktis 2.7 nimetatud peatorustiku vahele.

- 5.9. Metoodika punkt 2.9 *„Liitumispunkt – ÜVK ühenduskoht tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooniga. See määrab ÜVK ning tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni vahelise piiri. Liitumispunkt on ÜVK osa. Liitumispunkti määrab vee-ettevõtja selliselt, et see asub avalikult kasutataval maal kuni üks meeter väljaspool tarbimiskoha kinnisasja piiri. Kui liitumispunkti ei ole võimalik määrata nimetatud tingimustel, määratakse liitumispunkt vee-ettevõtja ja tarbimiskoha omaniku kokkuleppel“*

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab metoodika punkti 2.9 ehk mõistet liitumispunkt põhjendatuks, kuna see mõiste on metoodikas läbivalt kasutusel ning mõiste sõnastus tugineb ÜVVKS §-ile 5.

- 5.10. Metoodika punkt 2.10 *„Arendamiskomponent – liitumistasus sisalduva arendamistasu arvutamise aluseks olev komponent. Arendamiskomponendiga kaetakse selgelt kirjeldatava piirkonna tarbimiskohtade liitmiseks vajalikud arendamiskulud. Liitumise hetkeks peavad olema arendamiskomponendi arvutamise aluseks olevad kulud tõendatavad. Ühes ja samas selgelt kirjeldatavas piirkonnas on arendamiskomponent kõikidele tarbimiskohtadele ühesugune.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Arendamiskomponent on üks liige liitumistasu arvutamise valemis. Liitumistasuga tagatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine (ÜVVKS § 20 lg 3 p 1). Seejuures võib vee-ettevõtja võtta liitumistasu vaid nende kulutuste ulatuses, mis on vajalikud tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitmiseks ÜVK-ga (ÜVVKS § 22 lg 1). ÜVVKS § 20 lg 3 p 1 ja § 22 lg 1 koostoime tõttu koosneb arendamiskomponent kõigist kuludest, mis on vajalikud konkreetse arenduspiirkonna kinnistute liitmiseks ÜVK-ga ja mida vee-ettevõtja suudab tõendada. Kuna konkreetse piirkonna ÜVK arendamiseks tehtavad kulud tuleb katta kõigil selle piirkonna tarbimiskohtadel, siis on ühe piirkonna tarbimiskohtade liitumistasu arvutamiseks ühesugune arendamiskomponent.

Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks mõiste „Arendamiskomponent“ definitsiooni.

- 5.11. Metoodika punkt 2.11 „Arendamistasu – liitumistasu osa, mis saadakse arendamiskomponendi jagamisel summaarse liitumistasu arvestusalusega ning saadud tulemuse korrutamisel konkreetse tarbimiskoha liitumistasu arvestusalusega (vt punkt 3.3 valemit).“

Konkurentsiameti seisukoht: Liitumistasuga tagatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine (ÜVVKS § 20 lg 3 p 1). Arendamiseks tehtavad kulud kaetakse liitumistasus sisalduva arendamistasuga, mis arvutatakse arendamiskomponendi alusel. Mõiste kirjeldab sõnadega arendamistasu arvutamist, mis sisaldub liitumistasu arvutamise valemis. Konkurentsiamet peab põhjendatuks mõiste „Arendamistasu“ sõnastust, kuna see selgitab ÜVVKS § 20 lg 3 p-i 1.

- 5.12. Metoodika punkt 2.12 „Liitumistasu arvestusalus –

2.12.1 liitumistingimustes ja/või liitumislepingus sätestatud maksimaalne vooluhulk m^3/d (kuupmeetrit ööpäevas), mille järgi arvutatakse välja arendamistasu. Liitumistasu arvestusalust ühikuga m^3/d rakendatakse kogu vee-ettevõtja teeninduspiirkonnas, välja arvatud Tännassilma tehнопargi piirkonna veevarustuse puhul;

2.12.2 Tännassilma tehнопargi piirkonna veevarustuse puhul rakendatakse liitumistasu arvestusaluseks maksimaalset vooluhulka ühikuga m^3/h (kuupmeetrit tunnis). Tännassilma tehнопargi piirkonnana käsitletakse piirkonda, mida varustatakse veega Tännassilma tehнопargi veetöötusjaamast asukohaga Jälgimäe tee 13, Tännassilma küla, Saku vald, Harjumaa.“

Konkurentsiameti seisukoht: Liitumistasu sisaldab arendamistasu, millega tagatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine. Liitumistasu peab põhinema vee-ettevõtja tehtud vajalikel kulutustel (ÜVVKS § 22 lg 1). Seega on oluline ÜVK arendamiskomponendi tarbimiskohtade vahel jagamise aluse (liitumistasu arvestusaluse) määratlemine. Viimane tagab, et arendamistasu suurus oleks sõltuvuses sellest, kui suur osa arendusmeetmete kogukuludest on seotud konkreetse tarbimiskohaga. Arendamiskomponent on summaarne kulu, mille peavad katma kõik selles piirkonnas ÜVK-ga liituvad tarbimiskohad.

Metoodikas on ettevõtja arendamiskomponendi jagamiseks üldjuhul (välja arvatud Tännassilma tehнопargi piirkonna ühisveevärgiga liitumisel) näinud ette liitumistasu arvestusalusena maksimaalse vooluhulga ühikuga kuupmeetrit ööpäevas ehk m^3/d (metoodika p 2.12.1).

Ettevõtja selgitusel on maksimaalne vooluhulk ühikuga m^3/d tarbimiskoha omanikele sisu poolest paremini mõistetav ning sama ühikut kasutatakse ka liitumistingimustes ja liitumislepingutes maksimaalse vooluhulga kohta. Ettevõtja hinnangul kajastab see ühik korrektselt taristu tegelikku koormust ning investeeringuvajadust. Samad põhjendused kehtivad ettevõtja selgitusel ka Tännassilma Tehнопargi piirkonnas ühiskanalisatsiooniga liitumise maksimaalse vooluhulga ühiku m^3/d kohta.

Tännassilma tehнопargi piirkonna ühisveevärgiga liitumisel soovib ettevõtja arendustasu arvestusaluse ühikuna kasutada kuupmeetrit tunnis ehk m^3/h (metoodika p 2.12.2). Sellist maksimaalse vooluhulga ühiku m^3/h valikut on ettevõtja põhjendanud järgmiselt:

Tännassilma Tehнопargi piirkonnas soovime veevarustuse osas liitumistasu arvestamise aluseks m^3/h seetõttu, et piirkonnas on välja arendatud tööstus- ja ärimaa krundid, kus veetarbimise profiil erineb oluliselt teiste piirkondade tavapärasest ööpäevasest jaotuvusest. Tännassilma tehнопargi veevarustuse piirkond on selgelt eristuv piirkond (omaette veevõrk). Olulised erisused:

- *tarbimine koondub tööpäevadele ja tööajal (nt E–R kell 8:00–18:00), mistõttu on päevane tarbimine kontsentreeritud lühikesele perioodile;*
- *hetkeline veevajadus (piikkoormus) on väga kõrge, kuna mitmed ettevõtted kasutavad vett protsessides või suuremates kogustes tootmises;*
- *taristu (torustiku ja pumbajaamade) dimensioneerimine peab lähtuma mitte keskmisest päevatarbimisest (m^3/d), vaid maksimaalsest hetkelisest vajadusest (m^3/h).*

Kogu ÜVK süsteem peab olema ehitatud nii, et see võimaldaks kõikidel klientidel tarbida ÜVK teenust liitumislepingus sätestatud liitumistasu arvestusaluse ulatuses. Konkurentsiamet hinnangul on ettevõtja esitatud selgitused asjakohased ja meetodikas esitatud liitumistasu arvestusalused põhjendatud.

5.13. Meetodika punkt 2.13 „Metoodikas defineerimata juhtudel kasutatakse ÜVVKS-i mõisteid“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks, et lisaks meetodikas defineeritud mõistetele kasutatakse meetodikas ÜVVKS-i mõisteid.

6. Meetodika osa „3. Liitumistasu arvutamise põhimõtted“

6.1. Meetodika punkt 3.1 „Liitumistasu arvutamise aluseks olevateks kulukomponentideks võivad olla kulutused, mis on otseselt seotud tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ÜVK-ga liitmisega ja/või ÜVK arendamisega seotud kulutused liitmiseks vajalike eelduste loomiseks.“

Konkurentsiameti seisukoht: Vee-ettevõtja võib võtta liitumistasu vaid nende kulutuste ulatuses, mis on vajalikud tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitmiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga (ÜVVKS § 22 lg 1). Tarbimiskoha liitmiseks vajalikud kulutused on nii konkreetse tarbimiskoha ühendamiseks tehtavad kulutused kui ka sellised ÜVK arendamise kulutused, millega luuakse vajalikud eeldused tarbimiskohale ÜVK-teenuse osutamiseks (näiteks pumplad, vee ja reovee töötlemise süsteemid jms). Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks meetodika punkti 3.1.

6.2. Meetodika punkt 3.2 „Kui ÜVK on osaliselt või täielikult välja ehitatud tagastamatu abi korras saadud rahalistest vahenditest (näiteks kohalikult omavalitsuselt, Euroopa Liidult, Eesti riigilt jm rahastajatelt), siis tagastamatu abi eest tehtud kulutused liitumistasus sisalduda ei tohi.“

Konkurentsiameti seisukoht: Tagastamatu abi korras ÜVK väljaehitamiseks tehtud kulutused arvatakse liitumistasust maha (ÜVVKS § 22 lg 2). Ettevõtja on esitanud mittetäieliku loetelu võimalikest tagastamatu abi andjatest. See suurendab meetodika mõistetavust. Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks meetodika punkti 3.2.

6.3. Meetodika punkt 3.3 „Liitumistasu arvutamise valem:

$$LT = AT + \dot{U}T = (AK / X) \times X_l + \dot{U}T$$

kus:

LT – liitumistasu;

AT – arendamistasu;

$\dot{U}T$ – ühendustasu;

AK – arendamiskomponent;

- X – summaarne liitumistasu arvestusalus ehk tarbimiskohtade maksimaalsete vooluhulkade summa;
- X_i – tarbimiskoha liitumistasu arvestusalus ehk tarbimiskoha maksimaalne vooluhulk.

Konkurentsiameti seisukoht: Liitumistasu arvutamise meetoodika peab sisaldama liitumistasu arvutamise valemit koos selgitustega (ÜVVKS § 21 lg 2). Seega on liitumistasu arvutamise valem meetoodika kohustuslik osa.

Meetoodika punkti 2.5 järgi koosneb liitumistasu ühendustasust ja arendamistasust ning seda väljendab ka punktis 3.3 esitatud valem.

Arendamistasu saadakse arendamiskomponendi jagamisel summaarse liitumistasu arvestusalusega ning saadud tulemuse korrutamisel konkreetse tarbimiskoha liitumistasu arvestusalusega. Vt ka meetoodika punkt 2.11.

Arendamistasu arvutamise aluseks olev arendamiskomponent moodustub kulutustest, mis on tehtud ÜVK arendamiseks võimaldamaks tarbimiskohaga seotud kogu arenduspiirkonnal tarbida ÜVK teenust igal ajahetkel. Arendamiskomponent kuulub jagamisele vaid nende tarbimiskohtade vahel, mille liitmiseks olid vastavad kulutused (arendamiskomponent) tehtud. Seetõttu on põhjendatud konkreetse arendamiskomponendi jagamine tarbimiskohtade vahel lähtudes sellest, millise osa moodustab konkreetse tarbimiskoha liitumistasu arvestusalus kõikide vastava arendamiskomponendiga seotud tarbimiskohtade liitumistasu arvestusaluste summast ehk summaarsest liitumistasu arvestusalusest.

ÜVK süsteem peab tagama kõikidele liitunutele ÜVK teenuse tarbimise võimaluse liitumistingimustes ja/või liitumislepingus lubatud liitumistasu arvestusaluse ulatuses.

Meetoodikas esitatud liitumistasu arvutamise valem tuleneb otseselt ÜVVKS § 20 lg 3, mille kohaselt tagatakse liitumistasuga ÜVK arendamiseks tehtud kulud (AT) ja tarbimiskoha ühendamiseks tehtud kulud (ÜT).

Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks meetoodika punkti 3.3.

- 6.4. Meetoodika punkt 3.4 „Arenduspiirkonnas, kus liitub kogum ühetaolisi tarbimiskohtasid (kõigil tarbimiskohtadel on võrdne maksimaalne vooluhulk), võib kõigile tarbimiskohtadele rakendada ühesuurst ühendustasu, kui täpse ühendustasu väljaarvutamine võib osutuda ebamõistlikult keeruliseks ja kulukaks.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab meetoodika punkti 3.4 põhjendatuks, kuna selles kajastuvad võrdse kohtlemise ja otstarbekuse põhimõte. Nende kohaselt rakendatakse kõikidele ühetaolistele (võrdse maksimaalse vooluhulgaga) tarbimiskohtadele ühes arenduspiirkonnas ühesuurst ühendustasu, et vältida tarbetuid kulutusi iga tarbimiskoha personaalse ühendustasu väljaarvutamiseks, mis kokkuvõttes tooks kaasa liitumistasu kasvu.

7. Meetoodika osa „4. Liitumistasu tagastamise alused“

- 7.1. Meetoodika punkt 4.1 „Kui ÜVK on ehitatud üksnes tarbimiskoha jaoks, mille omanik on tasunud liitumistasu liitumiseks tehtud kulutuste eest täies ulatuses, kuna vee-ettevõtjal ei olnud teada piirkonna täiendavaid võimalikke liituvaid tarbimiskohtasid, ning selle ÜVK-ga liitub seitsme aasta jooksul täiendavalt tarbimiskohtasid, teeb vee-ettevõtja kolme kuu jooksul pärast iga uue tarbimiskoha liitumist eelnevalt liitumistasu tasunud tarbimiskoha omanikele tagasiarvestuse.“

Konkurentsiameti seisukoht: ÜVVKS § 21 lg 2 sätestab liitumistasu arvutamise meetoodika kohustusliku osana liitumistasu tagastamise aluseid ja ulatust, mistõttu on põhjendatud käsitada meetoodikas liitumistasu tagastamist. Meetoodika punktis 4.1 kirjeldatud olukord vastab ÜVVKS § 23 lg 1 kirjeldatule. Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks meetoodika punkti 4.1.

- 7.2. Meetoodika punkt 4.2 *„Liitumistasu tagastamisele kuuluva summa arvutamisel lähtutakse tehtud kulutustest ja liitumistasu arvutamise meetoodikast ning võetakse arvesse ÜVK põhivara akumulieeritud kulumit s.t tagastatava liitumistasu osa leidmisel vähendatakse arendamiskomponenti summa võrra, mis vastab selle põhivara kasuliku eluea alusel arvutatud kulumile.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet loeb meetoodika punktis 4.2 esitatud põhjendatuks, sest selgitus põhineb otseselt ÜVVKS § 23 lg 2 kajastatul. Põhjendatud on ka selgitus arvesse võetava akumulieeritud kulumi kohta, kuna see tugineb raamatupidamise arvestuses kasutatavale põhimõttele.

- 7.3. Meetoodika punkt 4.3 *„Liitumistasu tagastatakse, kui tarbimiskoha liitmiseks tehtud kulud on väiksemad vee-ettevõtja poolt arvutatud liitumistasust.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Kui tarbimiskoha liitmiseks tehtud kulud on väiksemad vee-ettevõtja poolt arvutatud liitumistasust, siis on põhjendatud ülemäärase liitumistasu tagastamine, sest vee-ettevõtja võib võtta liitumistasu vaid nende kulutuste ulatuses, mis on vajalikud tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitmiseks ÜVK-ga. Konkurentsiamet peab meetoodika punktis 4.3 põhjendatuks, kuna liitumistasu võib võtta tegelikult kantud kulutuste eest.

- 7.4. Meetoodika punkt 4.4 *„Kui ÜVVKS § 23 lg-s 1 nimetatud liitujaid on rohkem kui üks, siis kehtib liitumistasu tagastamine kõigile, kelle liitumistasude summa kattis liitumiseks tehtud kulutused täies ulatuses.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks meetoodika punktis 4.4 esitatut, kuna see järgib nii Eesti Vabariigi põhiseaduse §-s 12 kui ka ÜVVKS § 1 lg 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet. Kui ÜVK rajatakse näiteks viie liituja jaoks, kes kõik koos on tasunud liitumiseks tehtud kulutused täies ulatuses, kuna piirkonnas ei olnud teada teisi liitujaid, ning selle ÜVK-ga liitub seitsme aasta jooksul pärast liitumistasu tasumist uusi liitujaid, siis kehtib liitumistasu tagastamine kõigile viiele algele liitujale.